

Doktori (PhD) értekezés tézisei

**A felekezeti felsőoktatás
intézményi kultúrája hallgatói
perspektívából**

**Szektorközi összehasonlító
kutatás egy határmenti
régióban**

Demeter-Karászi Zsuzsanna

Témavezető: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

DEBRECENI EGYETEM

Humántudományok Doktori Iskola

Debrecen, 2023

Az értekezés célkitűzése, a téma körülhatárolása

Világszerte számos vallási kötődésű felsőoktatási intézményt létesítenek és tartanak fent a különböző vallási közösségek (Carpenter, 2014). A vallási kötődésű felsőoktatási intézmények (*religious affiliated higher education institution*) szerepvállalása nem is kapcsolható csupán az európai keresztény kultúrkörhöz. Ezek az intézmények a felsőoktatási intézményrendszerben működve, formálisan és/vagy informálisan vállalt küldetésükben vallásos jegyeket hordoznak (Hill, 2011). Országonként változó, hogy az állami vagy a magán szektor részét képezik, továbbá az sem egységes, hogy a létrehozásukban, fenntartásukban vagy működtetésükben milyen formális szerepet játszanak az egyes vallási közösségek. A vallási kötődésű felsőoktatási intézmények azon intézmények, melyek szorosabb vagy lazább kötésekkel, de valamilyen módon kapcsolódnak egy adott vallási közösséghez.

A nemzetközi kutatások szerint a vallási kötődésű felsőoktatásnak a 21. században sokkal karakteresebb sajátosságai jelenhetnek, mint korábban (Benne, 2001; James, 2006; Carpenter, 2014; Berger et al., 2021). Ennek egyik legfőbb oka, hogy a felsőoktatás a nemzetközi rangsorfetisizmus hatására kialakuló *monkey policy*-nak köszönhetően uniformizálódott (Hrubos, 2012), ami az erősen pluralizálódott társadalmi környezetben nem elégíti ki minden hallgatói csoport igényét (Hrubos, 2012; Berger et al., 2021). Mindennek következtében a hallgatókért folyó verseny során ezekben az intézményekben

hangsúlyosabbá válhat az intézményi identitás és kultúra kifejezése annak érdekében, hogy speciális hallgatói csoportok elvárásainak feleljenek meg (Reynolds & Wallace, 2016; Hulme et al., 2016). A felekezeti szektor ennek köszönhetően válaszadásra kényszerül: uniformizálódik (Reynolds & Wallace, 2016; Hulme et al., 2016) vagy egyéni profilt jelenít meg (Sullivan, 2019; Rizzi, 2019; Mishra, 2020). Választhatja azt az utat, hogy a nem felekezeti szektor intézményeivel felvéve a versenyt, betagozódik az állami és a nem vallási kötődésű, privát egyetemek által dominált felsőoktatási intézményi szférába, feladva intézményi kultúrájának sajátos vonásait, de megszólítva azon hallgatói tömegeket, melyeket a nem vallási kötődésű intézmények is vonzanak. Másrészt viszont választhatja azt az utat, hogy kissé távol maradva a globális felsőoktatás versengő arénájától, felépíti speciális, vallásos szellemű intézményi kultúráját, ezáltal olyan hallgatókat szólítva meg, akik karakteresen vallásos szellemű intézményi kultúrájú közeget keresnek.

Ezen válaszadási kényszernek köszönhetően a felekezeti szektor rétegzettsége igen sokszínű, s noha a vallási kötődésű felsőoktatás szinte mindenhol jelen van a globális térben, az egyes földrajzi és területi-társadalmi, valamint kulturális szegmensekben alapvetően eltérő funkciót töltenek be (James, 2006; Carpenter, 2014). A felekezeti szektor sokszínűsége több ponton is megragadható, a legjobban mégis az intézményi kultúrában érhető tetten, ugyanis a sokszínűség, valamint az eltérő funkciók hangsúlyozására az intézményi kultúra

csatornáit használják fel az intézmények. Ezen sokszínűséget leginkább az egyes felekezeti intézményi tipológiák képesek megragadni (Pace 1972, Henle 1979, Morey-Piderit 2006, Pusztai 2010, Szolár 2010, Pusztai – Maior – Demeter-Karászi 2019). Benne (2001) tipológiája vonultat fel a legtöbb megfigyelési szempontot, mely alapján egy-egy vallási kötődésű intézmény intézményi kultúrája meghatározható. A tipológiák disszertációban elvégzett vizsgálata meggyőzően bizonyítja, hogy az intézményi kultúra paradigmáit és dimenzióit tekintetbe véve számos szempont figyelembevétele szükséges az egyes intézmények kultúrájának megragadásához.

Az intézmények összetett szervezetek, melyek folyamatosan változó külső és belső környezetben működnek. A felekezeti intézményekre jellemző intézményi kultúrát egyesek az intézményvezetés, az oktatás, a tudományos kutatás (Barton, 2019; Batugal & Tindowen, 2019), mások a hallgatótársadalom és a diákélet dimenzióiban látják vizsgálhatónak (Rizzi, 2019). Disszertációnkban az intézményi kultúra kutatások eredményeit továbbgondolva az intézményi kultúra hallgatói dimenzióit vizsgáljuk. A hallgatói szinten érzékelt intézményi kultúra első dimenziójának tartjuk a rekrutációt, mivel az intézményi kultúra fontos megnyilvánulása, hogy kifelé, a potenciális hallgatók felé milyen üzenetet közvetít magáról az intézmény, s a hallgatók milyen csoportjai milyen előfeltevéssel jelentkeznek éppen a kiszemelt intézménybe (Bess & Dee, 2012), vagyis az anticipált intézményi kultúra alapján milyen önszelekciót hajtanak végre. A hallgatók által

érzékkelhető intézményi kultúra második dimenziója a tanulmányi jellemzőkből tevődik össze, mert ez tükrözi azt, hogy az intézményi célokat hogyan értelmezi a hallgató. A hallgatói eredményességi mintázatok, a tanulmányi többletmunka és a tanulmányi előrehaladás specifikumai tartoznak ide (Hulme et al., 2016). A hallgatói perspektívából érzékkelhető intézményi kultúra harmadik dimenziójának tartjuk az intézményen belüli kapcsolati integráció, a bizalom és az elégedettség mintázatait, ugyanis a közösségi élet és a közösségi tapasztalatok, az inter- és intragenerációs integráció alapvető vonása az intézményi kultúrának.

A disszertációban összevetettük a felsőoktatási intézményi kultúra elméleteit (Bess & Dee, 2012; Lacatus, 2013; Johnson, 2013; Gaus et al., 2017), majd a tapasztalatokra építve kísérletet tettünk arra, hogy nagymintás, kvantitatív adatok elemzésével járjunk hozzá az intézményi kultúra feltárásához.

A feldolgozott nemzetközi és hazai szakirodalom alapján kérdésként merülhet fel, hogy amennyiben a kihívásokra adott válasz következtében valóban érzékkelhető egy sajátos intézményi kultúra a felekezeti intézményekben, úgy a globalizált, plurális, posztkeresztény korszakban mennyire lehetnek vonzó alternatívái a vizsgált intézmények a nem felekezeti szektor felsőoktatási intézményeinek (Sullivan, 2019), valamint, hogy a folyamatosan szűkülő felsőoktatási jelentkezők különböző csoportjai milyen intézményi kultúrára nyitottak leginkább.

Kutatásunk célja annak vizsgálata, hogy eltérő társadalmi és kulturális háttérű hallgatói érdekcsoportok tartoznak-e a felekezeti felsőoktatási intézményekhez, s máshogy érzékelik-e maguk körül a felsőoktatási intézmények kultúráját, valamint máshogy alakul-e a felsőoktatási karrierjük.

Az alkalmazott módszerek vázolósa

Disszertációnk középpontjában a felekezeti intézményi szektor intézményeinek hallgatói állnak, párhuzamba állítva a nem felekezeti felsőoktatási intézményi szektor hallgatóival. Kutatásunk céljának megvalósítása érdekében kvantitatív kutatást végeztünk. Mintavételünk során többlépcsős mintavételi eljárást alkalmaztunk. Az első lépcsőben a kutatás térbeli lehatárolását végeztük el, melynek során figyelembe vettük, hogy a vizsgálatba bekerült országok nemcsak vallásosság és felekezeti struktúra szempontjából különböznek, hanem az országokon belül is jelentős regionális különbségek vannak. A közép- és kelet-európai térség országai alapvetően két kategóriába sorolhatók a vallásosság alapján (Pusztai & Farkas, 2016), így mindkét kategóriából egy-egy egymással határos országot választottunk. Románia az erős vallásosságú csoportba tartozik, míg Magyarország a dominánsan kultúr-
vallásossággal jellemezhető csoportba, jóllehet, az országokon belül ebben a tekintetben is jelentős regionális eltérések vannak. Az országok kiválasztását követően a második lépcsőben a két ország egy-egy szomszédos

régiójára esett a választás, ahol figyelembe vettük, hogy a régiók rendelkeznek-e felekezeti oktatási szektorral a felsőoktatásban, így a magyarországi észak-keleti felsőoktatási régiója, valamint a romániai partiumi régió Bihar megyéje került be a mintába. A területi lehatárolást követően a PERSIST 2019 adatbázis felekezeti felsőoktatási intézményeit vettük alapul, így két-két vallási kötődésű felsőoktatási intézményt, a Debreceni Hittudományi Egyetemet, a Szent Atanáz Görögkatolikus Főiskolát, valamint a romániai Partiumi Keresztény Egyetemet és az Emanuel Egyetemet. A vallási kötődésű intézmények hallgatói mellé a vizsgált régiók nem felekezeti felsőoktatási intézményeiben képzésterület szerinti párosítási eljárással kiválasztottuk a kontrollcsoport hallgatóit, így a Debreceni Egyetem, a Nyíregyházi Egyetem, valamint a Nagyvárad Állami Egyetem hallgatói kerültek a nem felekezeti almintába. A SRAPHE 2019 (*Students in Religious Affiliated and Public Higher Education*) adatbázis összesen 922 főt számlál. Az adatok feldolgozása során SPSS programot használtunk, a feldolgozás során kétdimenziós kereszttábla-elemzést, variancia-analízist, klaszteranalízist, valamint logisztikus regresszioelemzést végeztünk.

Disszertációnkban mind kutatási kérdéseinket, mind pedig az ezekre épülő hipotéziseinket az intézményi kultúra hallgatók által érzékelhető három dimenziója, a rekrutáció, az eredményesség és az intézményi integráció, köré építettük, így a következő kutatási kérdések megválaszolására törekedtünk: Társadalmilag

szelektívek-e az intézmények? Vallásosság szempontjából hogyan oszlanak meg a hallgatók a szektorok között? Észlelhető-e eltérés a különböző szektorok hallgatói között a tanulmányokkal kapcsolatos elkötelezettség, az eredményesség és tanulmányi haladási utak tekintetében? Érvényesül-e a vizsgált hallgatók körében a szülői iskolázottság szerinti egyenlőtlenség, amikor ezeket az eredményességi mutatókat vizsgáljuk? Milyen hasonlóság és/vagy különbség mutatkozik a hallgatói kapcsolathálóban a szektorok között? Milyen hasonlóság és/vagy különbség azonosítható a bizalom mentén a különböző szektorokban? Mi jellemző az elégedettséget vizsgálva a különböző szektorok felsőoktatási intézményeiben? Összességében tehát hallgatói perspektívából milyen intézményi kultúra tapintható ki a felekezeti és a nem felekezeti felsőoktatási intézményekben?

Kutatási kérdéseink és a feldolgozott szakirodalom alapján a következő hipotéziseket fogalmaztuk meg (egy-egy kérdés esetén két-két alternatív hipotézis vizsgálatát tartjuk indokoltnak).

Az anticipált intézményi kultúrához való illeszkedés hipotézisei:

H1: A felekezeti felsőoktatási intézmények hallgatói kedvezőtlenebb családi háttérrel rendelkeznek, alacsonyabban iskolázott szülők gyermekei, valamint kisebb településeken élnek.

H2/a: A felekezeti felsőoktatási intézmények hallgatói vallásosabbak a vallási önbesorolást, az individuális és a közösségi vallásgyakorlatot tekintve.

H2/b: Nem a vallásosság szerinti szelektivitás mutatkozik meg a felekezeti intézményekben, hanem a hallgatói összetétel sokkal inkább a vonzáskörzet lakosságának összetételét tükrözi majd vallásosságtól függetlenül.

H3/a: A felekezeti felsőoktatási intézmények hallgatóinak vallásossága egyezést mutat családjuk vallásosságával.

H3/b: A felekezeti felsőoktatási intézmények hallgatóinak vallásossága az intézményi kultúra hatására eltér a családjuk vallásos beállítódásától.

Az eredményességi kultúrához illeszkedő hipotézisek:

H4/a: A felekezeti felsőoktatási intézmények hallgatói eredményesebb tanulmányi pályafutással rendelkeznek, mint a nem felekezeti felsőoktatási intézmények hallgatói.

H4/b: A nem felekezeti felsőoktatási intézmények hallgatói eredményesebb tanulmányi pályafutással rendelkeznek, mint a felekezeti felsőoktatási intézmények hallgatói.

Az intézményi integráció kultúrájához illeszkedő hipotézisek:

H5: A felekezeti felsőoktatási intézmények oktató-hallgató kapcsolatai aktívabbak lesznek a nem felekezeti szektor oktató-hallgató kapcsolataihoz viszonyítva.

H6: Azon szektor hallgatói rendelkeznek magasabb bizalomszinttel, akik több intergenerációs kapcsolattal rendelkeznek.

H7: Felekezeti intézményekben a támogató légkör jellemzői mentén mutatnak majd nagyobb arányban elégedettséget az intézmények hallgatói.

Az eredmények tézisszerű felsorolása

Disszertációnkban a folyamatosan változó felsőoktatási intézményrendszer egyik kiemelkedő, önmagában is összetett szegmensét, a felekezeti felsőoktatást, annak intézményi kultúráját vizsgáltuk hallgatói perspektívából.

Disszertációnk rámutatott arra, miközben a felekezetek megtartották régi intézményeiket, új intézmények létesültek a felsőoktatás által eddig meg nem szólított fiatalok felsőoktatásba lépési lehetőségét lehetővé téve.

A felekezeti szektor sokszínűségének és belső rétegzettségének bizonyítása érdekében a világvallások vallási kötődésű felsőoktatási jelenlétére és intézményi közegére vonatkozó adatok és kutatások bemutatásával hangsúlyoztuk, hogy a vallási kötődésű felsőoktatás esetén nem egy sorvadó szektorról van szó, mint ahogy ezt a vallásszociológiában népszerű szekularizációs elmélet feltételezi, hanem éppen egy erősödő és dinamikusan fejlődő szektorról, mely ugyan regionális és kulturális

változatosságot mutat, de az empirikus kutatások világszerte az intézményi kultúrájuk sajátos, vallási többleten nyugvó jegyeket azonosítja.

A felsőoktatási intézményi kultúra elméleteinek alapján értekezésünk fontos eredménye a komplex intézményi kultúra hallgatói perspektívájának konceptualizálása. Ennek alapján elemzéseink eredményeinek összefoglalása a hipotézisek szerint a következőképp alakul:

Az anticipált intézményi kultúrára vonatkozó hipotézisek tesztelése alapján kijelenthetjük, hogy a felekezeti felsőoktatási intézmények sajátos funkciója és intézményi kultúrája rajzolódott ki kutatásunk során. A felekezeti felsőoktatási intézményekhez egy vidékiesebb, tradicionálisabb családstruktúrával jellemezhető milióból érkező, vallásos világnézetű hallgatók találják magukat illeszkedőnek, az anticipált intézményi kultúra alapján születő önszelekciós döntés során arra a következtetésre jutnak, hogy nagyobb eséllyel fognak illeszkedni a felekezeti felsőoktatási intézményi kultúrába. Eredményeink alapján megállapítható, hogy egyik intézményi szektor sem szelektív a felvételi eljárás során, csupán a különböző társadalmi háttérű hallgatók jobban megtalálják a helyüket a bizonyos szektorok intézményeiben.

Az eredményességi kultúrához illeszkedő hipotézisek mentén az eredményesség többdimenziós megközelítéséből kiindulva, három változó mentén vizsgáltuk a hallgatók eredményességét, így a tanulmányi erőfeszítések melletti elkötelezettség, a tanulmányi

többletmunka, illetve a lemorzsolódási kockázat elkerülése oldaláról közelítettük meg a jelenséget. Az eredményességértelmezés és a teljesítmény dimenziók esetén az mondható el, hogy több mutató igazolta a felekezeti szektor és a vallásosság pozitív hatását, ám az összefüggést számos háttérváltozó tartja befolyása alatt.

Ami az intézményi integráció kultúrájához illeszkedő hipotéziseket illeti, megállapítható, hogy a hallgatók intézményi integrációhoz szükséges erőforrások különböző formáihoz jutnak hozzá a különböző szektorok intézményeiben. A felekezeti intézmények támogató légköre elégedettséget, magasabb bizalmi szintet eredményez, a sikeres beágyazódás pedig a lemorzsolódást gátló tényezőként hat.

Eredményeink alapján kijelenthetjük, hogy a felekezeti felsőoktatási intézmények sajátos funkciója és intézményi kultúrája rajzolódott ki kutatásunk során. Ezeknek az intézményeknek a hallgatókra gyakorolt hatása már az hallgatói szocializáció anticipációs szakaszában megragadható, majd a hallgatók tanulmányi és eredményességi konstrukcióiban is több ponton tetten érhető.

Értekezésünk eredményei nem alkalmasak arra, hogy általános következtetéseket vonjunk le a felekezeti felsőoktatásról, hiszen a társadalmi, kulturális és földrajzi kontextus nagymértékben befolyásolja az intézményi kultúrájuk karakterét. Vizsgált mutatóinkból egy olyan kultúra képe rajzolódik ki, mely befogadó minden társadalmi rétegből származó irányába, ám a hallgatói intézményválasztás önszelekcióját határozottan

befolyásolja, hogy az a kép alakul ki az intézményről, hogy többségében felkarolja a társadalmilag hátrányosabb helyzetűeket is, mely a diplomaszerezés mellett igyekszik biztosítani az intézménytől elvárt kultúrát, melyben a hallgató megtalálja a világnézetével azonos közegeket.

Eredményeink elméleti és gyakorlati hasznosíthatóságát abban látjuk, hogy általuk felhívjuk a felekezeti és a nem felekezeti felsőoktatás döntéshozóinak figyelmét arra, hogy az egyedi intézményi kultúrában és a sajátos arculatban rejlő lehetőségek jelentkezői létszámokra válthatók. A felekezeti intézmények lehetősége, hogy felvállalva formális és informális küldetésükben a vallási kötődést, a szűkülő hallgatói piac érdekeltjeit bevonzva egy olyan intézményi kultúra alakítható ki, mely megállja a helyét a 21. század felsőoktatási versenyében.

Hivatkozott irodalom

Barton, A. (2019). Preparing for Leadership Turnover in Christian Higher Education: Best Practices in Succession Planning. *Christian Higher Education*, 18(1-2), 37–53.

Batugal, M. L. C., & Tindowen, D. J. C. (2019). Influence of Organizational Culture on Teachers' Organizational Commitment and Job Satisfaction: The Case of Catholic Higher Education Institutions in the Philippines. *Universal Journal of Educational Research*, 7(11), 2432–2443.

Benne, R. (2001). *Quality with Soul*. Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company.

Berger, P., Grace, D., & Fokas, E. (2021). *Religious America, Secular Europe. A Theme and Variations*. Routledge.

Bess, J. L., & Dee, J. R. (2012). *Understanding College and University Organization. Theories for Effective Policy Practice*. Stylus Publishing.

Carpenter, J. (2014). Introduction: Christian Universities and the Global Expansion of Higher Education. In J. Carpenter, L. Perry & N. S. Lantinga (Eds.), *Christian higher education: A global reconnaissance* (pp. 8–19). William B. Eerdmans Publishing Company.

Gaus, N., Tang, M., & Akil, M. (2017). Organisational culture in higher education: mapping the way to understanding cultural research. *Journal of Further and Higher Education*, 1–13. <https://doi.org/10.1080/0309877X.2017.1410530>

Hill, J. P. (2011). Faith and Understanding: Specifying the Impact of Higher Education on Religious Belief. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 50(3), 533–551.

Hrubos, I. (Eds.) (2012). *Elefánttoronyból világtorony. A felsőoktatási intézmények misszióinak bővülése, átalakulása*. AULA Kiadó Kft.

Hulme, E. E., Groom, D. E., Jr., & Heltzel, J. M. (2016). "Reimagining Christian Higher Education". *Christian Higher Education*, 15(1–2), 95–105. <https://doi.org/10.1080/15363759.2016.1107348>

James, A. (2006). *Faith and Secularisation in Religious Colleges and Universities*. Routledge.

Johnson, J. R. (2013). *Faculty Perceptions of Organizational Culture and Collegiality at Protestant Christian Universities in the Pacific Northwest*. Ph.D. dissertation. Biola University. ProQuest LLC.

Lacatus, M. L. (2013). Organizational culture in contemporary university. *Procedia–Social and Behavioral Sciences*, 76(2013), 421–425. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.04.139>

Mishra, S. (2020). Social networks, social capital, social support and academnic success in higher education: A systematic review with a special focus on 'underrepresented' students. *Educational Research Review*, 29.

Pusztai, G., & Farkas, Cs. (2016). Church-Related Higher Education in Central and Eastern Europe Twenty Years after Political Transition. In A. Máté-Tóth & G. Rosta (Eds.), *Focus on Religion in Central and Eastern Europe: A Regional View* (pp. 129–157). De Gruyter Verlag. <https://doi.org/10.1515/9783110228120-005>

Reynolds, J., & Wallace, J. (2016). Envisioning the Future of Christian Higher Education: Leadership for Embracing, Engaging, and Executing in a Changing Landscape. *Christian Higher Education*, 15(1–2), 106–114. <https://doi.org/10.1080/15363759.2016.1107340>

Rizzi, M. (2019). “Defining Catholic Higher Education in Positive, Not Negative, Terms”. *Journal of Catholic Education*, 22(2), 1.

Sullivan, J. (2019). Catholic Universities as Counter-cultural to Universities PLC. *International Studies in Catholic Education*, 11(2), 190-203.

Nyilvántartási szám: DEENK/265/2023.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Demeter-Karászi Zsuzsanna
Doktori Iskola: Humán Tudományok Doktori Iskola
MTMT azonosító: 10060928

A PhD értekezés alappjól szolgáló közlemények

Magyar nyelvű könyvrészletek (3)

- Demeter-Karászi, Z.:** Lemorzsolódás és vallásosság.
In: Lemorzsolódási kockázat és erőforrások a felsőoktatásban. Szerk.: Pusztai Gabriella, Szigeti Fruzsina, CHERD-Hungary, Debrecen, 166-179, 2021, (Oktatókutatók Könyvtára, ISSN 2732-1800 ; 12) ISBN: 9786156012128
- Demeter-Karászi, Z.:** Vallásosság és felekezeti hovatartozás.
In: Előrehaladás és lemorzsolódási kockázat a felsőoktatásban. Szerk.: Pusztai Gabriella, Szigeti Fruzsina, Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ, Debrecen, 24-27, 2021, (Oktatókutatók könyvtára, ISSN 2732-1800 ; 11) ISBN: 9786156012081
- Demeter-Karászi, Z.:** Vallásosság és felekezeti hovatartozás.
In: Lemorzsolódott hallgatók 2018. / Kovács Klára et al, CHERD-H, Debrecen, 24-25, 2019, (Oktatókutatók Könyvtára, ISSN 2064-9312 ; 6) ISBN: 9786156012005

Idegen nyelvű, hazai könyvrészletek (1)

- Pusztai, G., Maior, E., **Demeter-Karászi, Z.:** Church contributions to the transformation of higher education in Central and Eastern Europe.
In: In search of excellence in higher education. Eds.: Gergely Kováts, Zoltán Rónay, Corvinus University of Budapest Digital Press, Budapest, 29-39, 2019, (CIHES book series / NFKK kötetek, ISSN 2060-9698 ; 3.) ISBN: 9789635037797

Magyar nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (2)

- Demeter-Karászi, Z.,** Pusztai, G.: Hallgatói eredményesség szektorközi összehasonlításban = Effectiveness of Students in Cross-Sectoral Comparison.
Cív. szle. 18 (Klsz.), 51-66, 2021. ISSN: 1786-3341.
IF: 0.243
- Pusztai, G., **Demeter-Karászi, Z.:** Vallási szocializáció vizsgálata fiatal felnőttekkel készített interjúk tükrében.
Szociol. Szle. 29 (3), 80-97, 2019. ISSN: 1216-2051.
DOI: <http://dx.doi.org/10.51624/SzocSzemle.2019.3.4>

Magyar nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (1)

7. **Demeter-Karászi, Z.**, Pusztai, G.: Hallgatói rekrutáció szektorközi összehasonlításban.
PedActa. 10 (1), 59-72, 2020. ISSN: 2248-3527.
DOI: <https://doi.org/10.24193/PedActa.10.1.6>

Idegen nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (1)

8. Pusztai, G., **Demeter-Karászi, Z.**: Analysis of Religious Socialization Based on Interviews Conducted with Young Adults.
Religions (Basel). 10 (6), 1-10, 2019. EISSN: 2077-1444.
DOI: <http://dx.doi.org/10.3390/rel10060365>

Magyar nyelvű konferencia közlemények (1)

9. Pusztai, G., **Demeter-Karászi, Z.**: Egyházi hozzájárulás a magyarországi és romániai felsőoktatásban.
In: Neveléstudományi kutatások a Kárpát-medencei oktatási térben : A IV. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia tanulmánykötete. Szerk.: Péter Tóth, Kinga Horváth, Enikő Maior, Mária Bartal, Jenő Duchon, Selye János Egyetem Tanárképző Kar, Komarno, 435-441, 2019.
ISBN: 9788081223105

További közlemények

Magyar nyelvű könyvek (1)

10. Kovács, K., Ceglédi, T., Csók, C., **Demeter-Karászi, Z.**, Dusa, Á. R., Fényes, H., Hrabéczy, A., Kocsis, Z., Kovács, K. E., Markos, V., Szabó, B. É., Németh, D. K., Pallay, K., Pusztai, G., Szigeti, F., Tóth, D. A., Váradi, J.: Lemorzsolódott hallgatók 2018. CHERD-H. 2019, Debrecen, 102 p., 2019. (Oktatáskutatók könyvtára ; 6.) ISBN: 9786156012005

Magyar nyelvű könyvrészletek (3)

11. Váradi, J., **Demeter-Karászi, Z.**, Kovács, K.: Extrakurrikuláris, szabadidős tevékenységek és a vallásosság összefüggései a lemorzsolódás okaival.
In: KozmaPolisz Tanulmányok Kozma Tamás 80. születésnapjára. Szerk.: Pusztai Gabriella, Engler Ágnes, Kocsis Zsófia, CHERD, Debrecen, 261-274, 2019. ISBN: 9789633188118
12. **Demeter-Karászi, Z.**, Pallay, K., Tóth, D. A.: A hallgatói jogviszony megszűnésével kapcsolatos szabályozás komparatív elemzése.
In: Lemorzsolódás és perzisztencia a felsőoktatásban. Szerk.: Pusztai Gabriella, Szigeti Fruzsina, Debreceni Egyetemi, Debrecen, 28-37, 2018. (Oktatáskutatás a 21. században, ISSN 2559-8864 ; 6.) ISBN: 9789633187548

13. Csók, C., Dusa, Á. R., Hrabéczy, A., Novák, I., **Demeter-Karászi, Z.**, Ludescher, G., Markos, V., Németh, D. K.: A hallgatói lemorzsolódás és háttértényezői egy kvalitatív kutatás tükrében. In: Lemorzsolódás és perzisztencia a felsőoktatásban. Szerk.: Pusztai Gabriella, Szigeti Fruzsina, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 38-62, 2018. ISBN: 9789633187548

Idegen nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (3)

14. **Demeter-Karászi, Z.**, Pally, K., Tóth, D. A.: A comparative study of termination of student status in Central Europe.
J. Adult Learn. Know. Innov. 3 (1), 1-5, 2019. EISSN: 2631-1348.
DOI: <http://dx.doi.org/10.1556/2059.2018.06>
15. Pusztai, G., Kovács, K., Markos, V., **Demeter-Karászi, Z.**, Maior, E.: Civic engagement and the resources of persistent students and the reasons of dropout in higher education.
Hung. Educ. Res. J. 9 (2), 270-287, 2019. ISSN: 2062-9605.
DOI: <http://dx.doi.org/10.1556/063.9.2019.1.24>
16. Váradi, J., **Demeter-Karászi, Z.**, Kovács, K.: The connection between extracurricular, leisure time activities, religiosity and the reasons for drop-out.
Central European Journal of Educational Research, 1 (1), 55-67, 2019. EISSN: 2677-0326.

Idegen nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (1)

17. Pusztai, G., **Demeter-Karászi, Z.**, Alter, E., Marincsák, R., Dabney-Fekete, I. D.: Administrative data analysis of student attrition in hungarian medical training.
BMC Med Educ. 22 (1), 1-10, 2022. EISSN: 1472-6920.
DOI: <http://dx.doi.org/10.1186/s12909-022-03276-z>
IF: 3.263 (2021)

Egyéb folyóiratközlemények (1)

18. **Demeter-Karászi, Z.**: Bacskai Katinka szerk. 2017: A felekezeti oktatás új negyedszázada (Recenzió) = Katinka Bacskai ed. 2017: A new Quarter of a century in the church-run education (Book review).
PedActa. 8 (1), 91-92, 2018. ISSN: 2248-3527.

Magyar nyelvű konferencia közlemények (2)

19. Pusztai, G., Major, E., Polgáriné Szilágyi, E., Bencze, Á., Csonka, É., **Demeter-Karászi, Z.**: A szülői bevonódás módjának szektorközi összehasonlítása a nemzetközi gyakorlatban. In: Oktatás egy változó világban : Kutatás, innováció, fejlesztés : Absztraktkötet. Szerk.: Juhász Erika, Kattein-Pornói Rita, Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete (HERA), Budapest, 272, 2022. ISBN: 9786155657115

20. **Demeter-Karászi, Z.**, Kocsis, Z.: Debreceni és nagyváradi egyetemisták munkavállalási szokásainak összehasonlítása.
In: Tanulóközpontú oktatás, módszertani megújulás a szakképzésben és a felsőoktatásban : VII. Trefort Ágoston Tanárképzési Konferencia Tanulmánykötet. Szerk.: Tóth Péter; Hanczvikkel Adrienn; Duchon Jenő, Óbudai Egyetem Trefort Ágoston Műnőpedagógiai Központ, Budapest, 169-187, 2017. ISBN: 9789634490739

Idegen nyelvű konferencia közlemények (1)

21. Pusztai, G., **Demeter-Karászi, Z.**, Szűcs, T.: Theoretical and empirical background for a higher education model of active community learning.
In: Proceedings 5th CARPE Conference: Horizon Europe and beyond. Eds.: Javier Orozco Messana, Juan Miguel Martínez Rubio, Editorial Universidad Politécnica de Valencia, Valencia, 38-47, 2019. ISBN: 9788490487891

Magyar nyelvű absztrakt kiadványok (16)

22. Pusztai, G., **Demeter-Karászi, Z.**, Major, E., Puskás, M.: Felekezeti és nem felekezeti iskolák szülői bevonódás mintáztatának összehasonlítása.
In: Az oktatás határdimenziói. Szerk.: Juhász Erika, Kattein Pornói Rita, Magyar Nevelés- és Oktatókutatók Egyesülete, Szombathely, 242-243, 2023. ISBN: 9786155657139
23. Polgáriné Szilágyi, E., Major, E., Bencze, Á., Csonka, É., **Demeter-Karászi, Z.**: A szülői bevonódás szektorközi összehasonlítása a nemzetközi gyakorlatban.
In: 21. századi képességek, írásbeliség, esélyegyenlőség. Absztraktkötet: XXII. Országos Neveléstudományi Konferencia. Szerk.: Steklács János, Molnár-Kovács Zsófia, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság PTE BTK Neveléstudományi Intézet, Pécs, 179, 2022. ISBN: 9789636260576
24. **Demeter-Karászi, Z.**: Intézményi kultúra szektorközi összehasonlításban.
In: 21. századi képességek, írásbeliség, esélyegyenlőség. Absztraktkötet: XXII. Országos Neveléstudományi Konferencia. Szerk.: Steklács János, Molnár-Kovács Zsófia, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság PTE BTK Neveléstudományi Intézet, Pécs, 130, 2022. ISBN: 9789636260576
25. Pusztai, G., **Demeter-Karászi, Z.**: Hallgatói rekrutáció és vallásosság az Európai Unió keleti határán fekvő perifériás térségben.
In: Meghatározottságaink : A nem, az életkor és az etnikum szerepe a tartós társadalmi egyenlőtlenségekben. A Magyar Szociológiai Társaság vándorgyűlése. Absztraktkötet. Magyar Szociológiai Társaság, Budapest, 62, 2020.

26. Pusztai, G., **Demeter-Karászi, Z.**: Hallgatói rekrutáció szektorközi összehasonlításban.
In: Család a nevelés és az oktatás fókuszában: Absztraktkötet: XX. Országos Neveléstudományi Konferencia, Debrecen, 2020. november 5-7.. Szerk.: Engler Ágnes, Rébay Magdolna, Tóth Dorina Anna, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság : Debreceni Egyetem BTK Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet : Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért, Debrecen, 184, 2020. ISBN: 9789634902584
27. **Demeter-Karászi, Z.**: Hallgatói vallásosság szektorközi összehasonlításban.
In: Tanulás és innováció a digitális korban : HuCER 2020 : Absztraktkötet. Szerk.: Kozma Tamás, Juhász Erika, Tóth Péter, Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, Budapest, 126, 2020. ISBN: 9786155657085
28. Váradi, J., **Demeter-Karászi, Z.**, Kovács, K., Dusa, Á. R.: Az extrakurrikuláris és a szabadidős tevékenységek összefüggései a lemorzsolódás okaival.
In: Neveléstudomány - Horizontok és dialógusok. Absztraktkötet. Szerk.: Varga Aranka, Andl Helga, Molnár-Kovács Zsófia, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság; PTE BTK Neveléstudományi Intézet, Pécs, 34, 2019. ISBN: 9789634294733
29. **Demeter-Karászi, Z.**, Pusztai, G.: Egyházi hozzájárulás a Közép- és Kelet-európai felsőoktatási térségben.
In: Magyar Nevelés- és. Prevenció, intervenció és kompenzáció: HuCER 2019 Absztraktkötet. / Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, Budapest, 207, 2020. ISBN: 9786155657078
30. Kovács, K., **Demeter-Karászi, Z.**, Váradi, J.: Extrakurrikuláris, szabadidős tevékenységek és a vallásosság összefüggései a lemorzsolódás okaival.
In: Magyar Nevelés- és. Prevenció, intervenció és kompenzáció: HuCER 2019 : Absztraktkötet, Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, Budapest, 217, 2019. ISBN: 9786155657078
31. **Demeter-Karászi, Z.**: Hasonlóságok és különbségek az egyházi fenntartású és egyházi szellemiségű felsőoktatási intézmények között.
In: Neveléstudomány - Horizontok és dialógusok: Absztraktkötet. XIX. Országos Neveléstudományi Konferencia. Szerk.: Varga Aranka, Andl Helga, Molnár-Kovács Zsófia, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet, Pécs, 222, 2019. ISBN: 9789634294733
32. **Demeter-Karászi, Z.**: Hasonlóságok és különbségek az egyházi fenntartású és egyházi szellemiségű felsőoktatási intézmények között.
In: Magyar Nevelés- és. Prevenció, intervenció és kompenzáció: HuCER 2019 : Absztraktkötet, Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, Budapest, 201, 2019. ISBN: 9786155657078

33. Markos, V., Dusa, Á. R., **Demeter-Karászi, Z.**, Ludescher, G., Novák, I., Csók, C., Hrabéczy, A., Németh, D. K.: A hallgatói lemorzsolódást befolyásoló háttér tényezők feltárása egy kvalitatív kutatás tükrében.
In: Oktatás, gazdaság, társadalom:HuCER 2018 : absztraktkötet, Magyar Nevelés-és Oktatókutatók Egyesülete, Budapest, 53, 2018.
34. Pallay, K., Tóth, D. A., **Demeter-Karászi, Z.**, Váradi, J., Szűcs, T.: A lemorzsolódás rendszerszintű szabályozása és intézményi perspektívái.
In: Kutatási sokszínűség, oktatási gyakorlat és együttműködések: absztrakt kötet. Szerk.: Fehérvári Anikó, Széll Krisztián, ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, Budapest, 160, 2018. ISBN: 9789634890515
35. Markos, V., **Demeter-Karászi, Z.**, Szabó, B. É., Tóth, D. A., Novák, I.: A pályorientáció, a munkavállalás, a társas kapcsolatok és az egészségmagatartás szerepe a felsőoktatási lemorzsolódásban.
In: Kutatási sokszínűség, oktatási gyakorlat és együttműködések: absztrakt kötet. Szerk.: Fehérvári Anikó, Széll Krisztián, ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, Budapest, 490, 2018. ISBN: 9789634890515
36. **Demeter-Karászi, Z.**: Az egyéni és fenntartói jellemzők szerepe a lemorzsolódásban.
In: Kutatási sokszínűség, oktatási gyakorlat és együttműködések: absztrakt kötet : XVIII. Országos Neveléstudományi Konferencia. Szerk.: Fehérvári Anikó, Széll Krisztián, Misléy Helga, ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, Budapest, 206, 2018. ISBN: 9789634890515
37. **Demeter-Karászi, Z.**, Tóth, D. A.: Elbukni a rajt után - Továbbtanulás és lemorzsolódás a Debreceni Egyetemen a képzési területek tükrében.
In: Oktatás, gazdaság, társadalom: HuCER 2018 Absztraktkötet.. Szerk.: Magyar Nevelés-és Oktatókutatók Egyesülete, Magyar Nevelés- és Oktatókutatók Egyesülete, Budapest, 107, 2018. ISBN: 9786155657047

Idégen nyelvű absztrakt kiadványok (2)

38. Pusztai, G., **Demeter-Karászi, Z.**, Maior, E.: Church Contributions to the Transformation of Higher Education in Central and Eastern Europe.
In: Abstracts 12th Annual International Conference on Languages & Linguistics. Ed.: Gregory T. Papanikos, Athens Institute for Education and Research, Athens, 21, 2019. ISBN: 9789605982782

39. Kocsis, Z., **Demeter-Karászi, Z.**: Employment trends among university students of Debrecen.
In: Promoting Excellence in Higher Education : Abstract book. Eds.: Gabriella Pusztai, Erika Juhász, Gábor Erdei, Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ (CHERD), Debrecen, 12, 2017. ISBN: 9786158007757

A közlő folyóiratok összesített impakt faktora: 3,506

**A közlő folyóiratok összesített impakt faktora (az értekezés alapjául szolgáló közleményekre):
0,243**

A DEENK a Jelölt által az IDEa Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudományometriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

Debrecen, 2023.06.22.

